

Notat

Vedr. de væsentligste ændringer siden Forslag til Råstofplan 2012

Siden forslaget til råstofplan 2012 blev vedtaget af Regionsrådet i december 2011 har det været i høring. I høringsperioden har regionen modtaget en lang række bemærkninger. I hvidbogen, der offentliggøres sammen med Råstofplanen, kan ses et resumé af alle bemærkninger og Regionens kommentarer hertil. En del af bemærkningerne har ført til ændringer i råstofplanen. Dette notat opridser de væsentligste af disse ændringer. Som væsentlighedskriterier for dette notat er anvendt

- 1) Større ændringer i afgrænsningen af graveområder og interesseområder
- 2) Ændringer i planteksten med betydning for administrationsgrundlaget

Større ændringer i graveområder

Nedenfor er anført de tre væsentligste ændringer i afgrænsningen af graveområder.

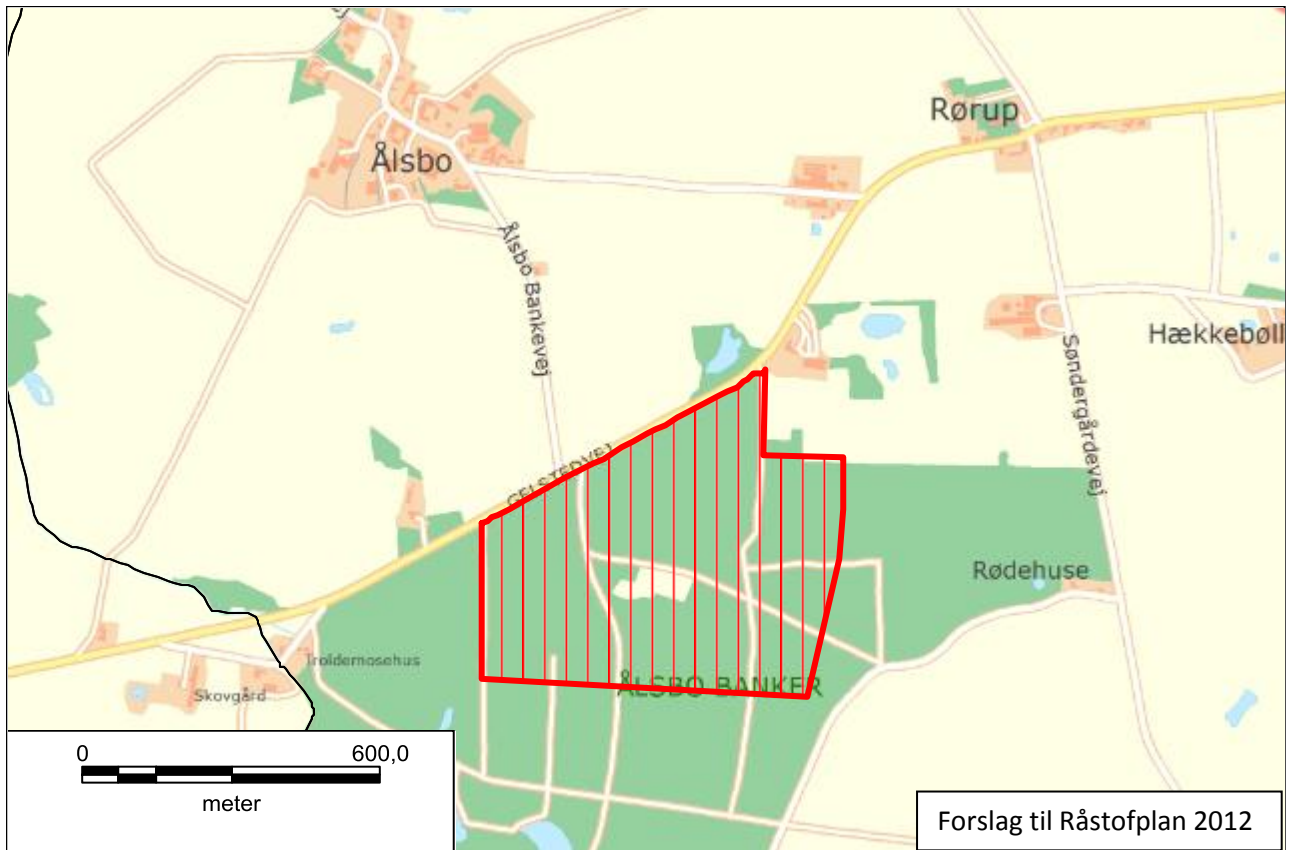
Ændringen af de to graveområder på Fyn betyder at der er foretaget en nedskrivning af den ressource der er til rådighed: fra at være 1 år fra at opfylde målet om en forsyningshorisont på 24 år, er der på Fyn nu en forsyningshorisont på 21 år.

Tabel 1 Behov for indvindingsområder for sand, grus og sten i de kommende 24 år. Værdierne angiver mio. m³. I kolonnerne "Balance" er forsyningshorisonten desuden angivet i år efter skråstregen.

	Beregnet behov i alt	Forsyning via havne	Ressourcer i graveområder Planforslag	Ressourcer i graveområder Råstofplan 2012	Balance Forslag [mio.m ³ /år]	Balance Endelig [mio.m ³ /år]
Fyn	28	7	20	17	-1/23	-4/21
Trekantområdet	22	8	14	14	0/24	0/24
Sydvestjylland	18	7	6	6	-5/17	-5/17
Sønderjylland	19	5	50	50	36/69	36/69
I alt	87	27	89	87	30/32	27/31

Ålsbo, Assens Kommune

Naturstyrelsen har gjort indsigelse mod 11 ha af et foreslået graveområde på 34 ha ved Ålsbo i Assens Kommune. Indsigelsen er begrundet med at der inden for området er særlig bevaringsværdig fredsskov. Forhandling med Naturstyrelsen pågår. På baggrund af indsigelsen har regionen taget det berørte areal ud i Råstofplan 2012. Det areal der er udtaget, rummer en ikke uvæsentlig del af den forventede råstofressource i området. Region Syddanmark er derfor indstillet på at behandle et tillæg for dette område, såfremt det kan forhandles på plads med Naturstyrelsen.

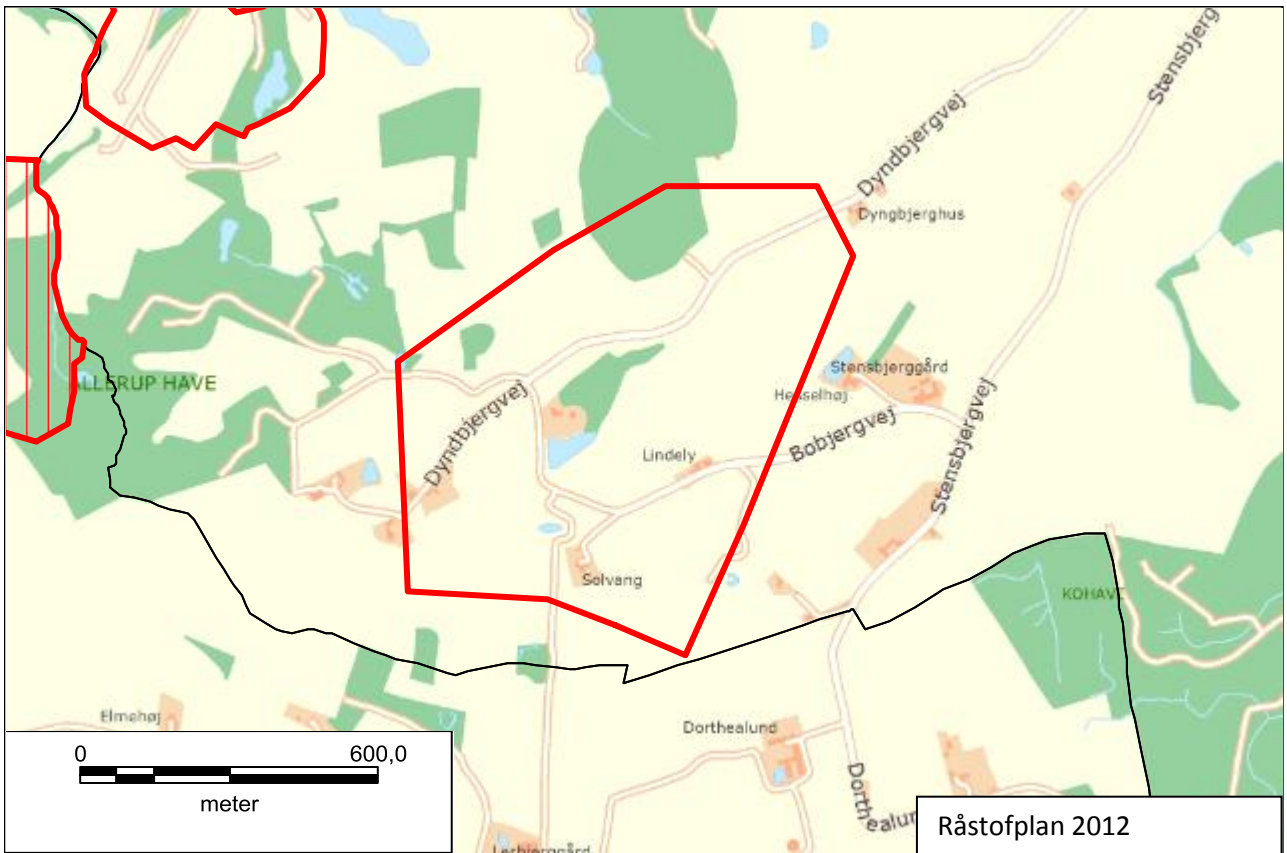
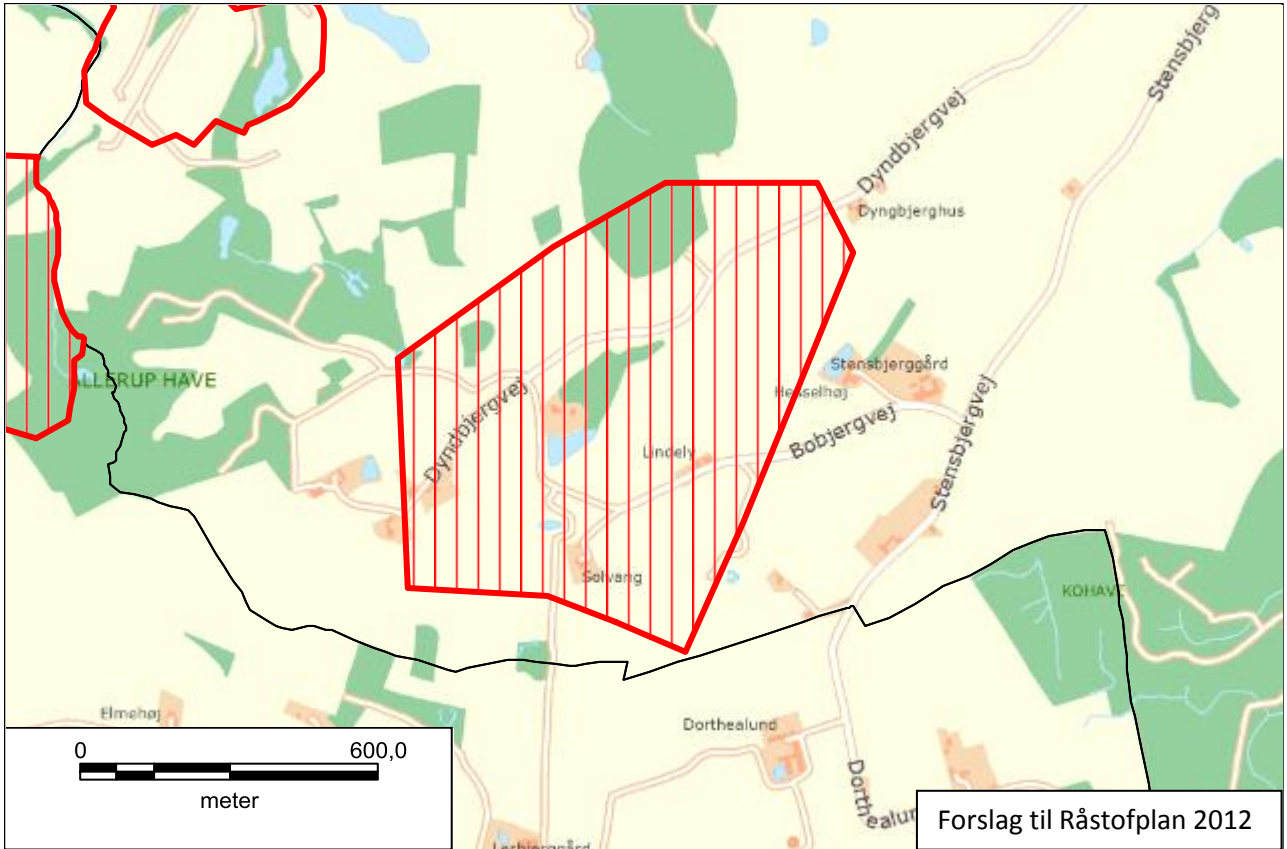


Allerup, Faaborg-Midtfyn Kommune

Faaborg-Midtfyn Kommune samt beboere og naboer har fremsendt bemærkninger til et foreslået graveområde på 58 ha. Arealet var i Råstofplan 2008 udlagt som interesseområde.

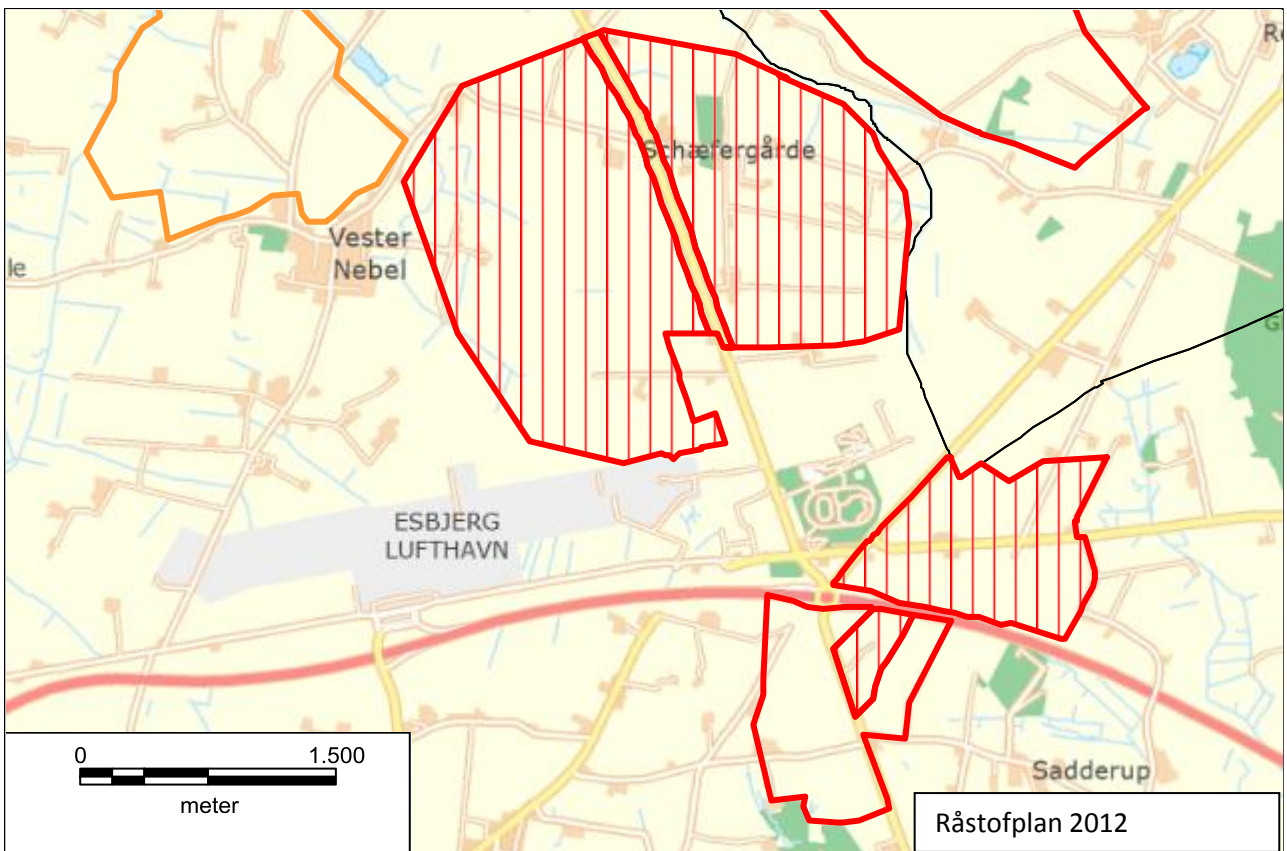
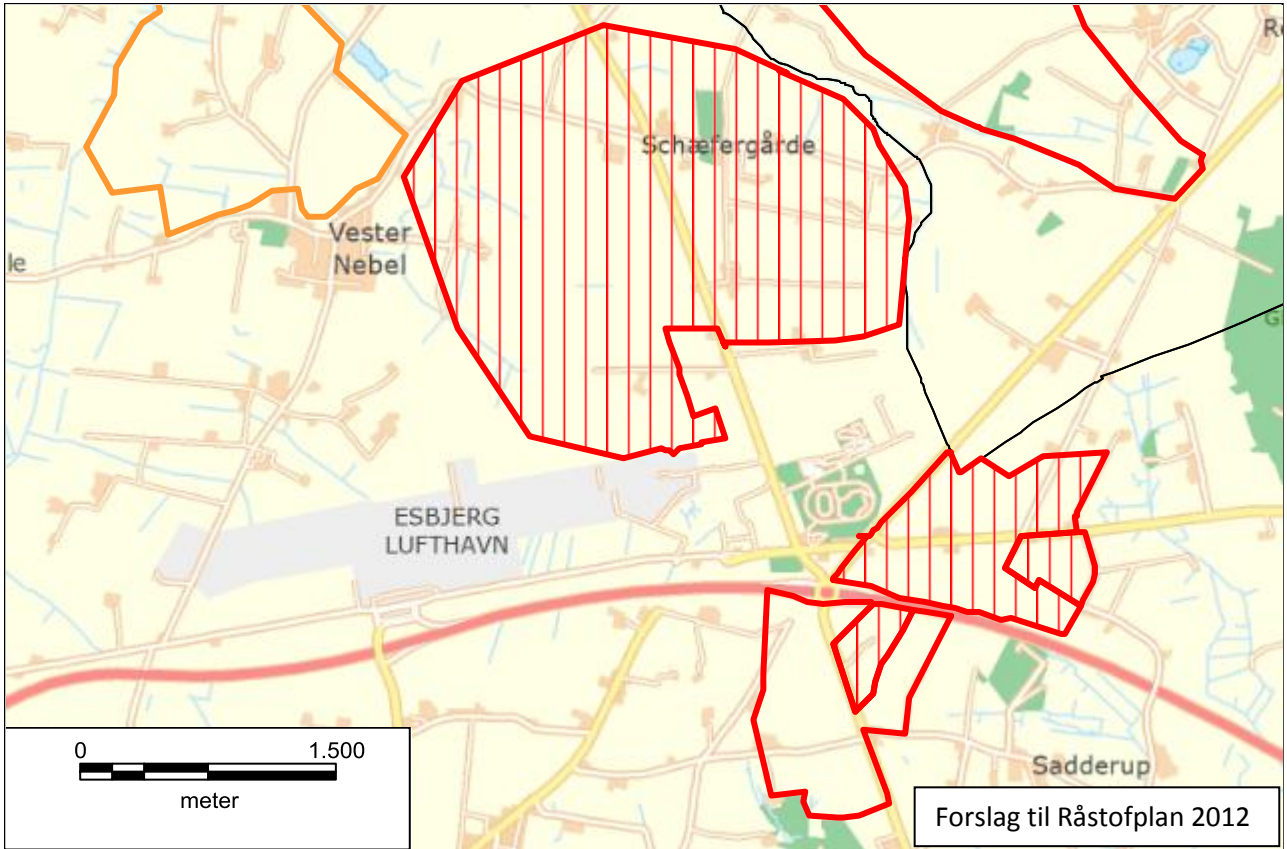
Området er beliggende i et kuperet terræn nær Sallinge Ås. Det bemærkes i høringssvarene, at der er stærke landskabelige interesser der vil blive tilsidesat ved råstofgravning. Desuden udtrykkes der bekymring for at den afledte trafik vil være belastende for beboere og at de lokale veje ikke er dimensioneret til daglig tung transport.

På baggrund af især de landskabelige hensyn, udlægges arealet ikke som graveområde i Råstofplan 2012. I stedet vil arealet fortsat være interesseområde



Søhale (Skads), Esbjerg Kommune

Vejdirektoratet har gjort indsigelse mod 20 ha af et foreslået graveområde på 600 ha. Indsigelsen begrundes med at direktoratet ønsker at friholde en korridor (50 m på hver side af vejmidten) langs hovedvej 11. Derved undgås at en fremtidig udbygning af vejen fordyres eller vanskeliggøres unødigt. Den udtagne korridor fastholdes som interesseområde.



Nye interesseområder og drikkevandsinteresser

I forslag til Råstofplan 2012 har Region Syddanmark udlagt en række interesseområder for sand, grus og sten på baggrund af en opdateret fase 1 kortlægning (sammenstilling af eksisterende geologiske oplysninger). Interesseområder er en beskyttelse af råstofressource på arealer hvor der er en forventning om at der kan findes råstoffer, men hvor der skal foretages yderligere kortlægning og hvor der endnu ikke er foretaget en afvejning i forhold til andre sektorinteresser. Ressourcebeskyttelsen er langsigtet og skal danne baggrund for forsynings sikkerheden i tiden efter den kommende planperiode. Interesseområderne indgår derfor heller ikke i råstofplanens ressourceopgørelse.

I høringsfasen har flere kommuner og vandselskaber bemærket, at de finder det uhensigtsmæssigt at der udlægges interesseområder inden for indvindingsoplande til almene vandværker, da det vil medføre at mulighederne for at beskytte eksisterende forsyningsanlægs drikkevandsressourcer forringes væsentligt.

Naturstyrelsen er i færd med at udføre en sårbarhedskortlægning i områder med særlige drikkevandsinteresser. Kortlægningen forventes afsluttet i 2016. På baggrund af kortlægningen skal der udarbejdes indsatsplaner, der vil beskrive de tiltag der er behov for, til at sikre den fremtidige drikkevandsforsyning, herunder om der er behov for at flytte kildepladser. Samtidig forventes nye oplysninger om den geologiske beskyttelse af grundvandsmagasinerne.

På baggrund af kommuner og vandselskabers bemærkninger samt det forhold at der inden længe forventes ny viden, har regionen valgt at udskyde udlægget af visse konkrete, nye interesseområder der er sammenfaldende med indvindingsoplande til almene vandværker. Når resultatet af Naturstyrelsens sårbarhedskortlægning foreligger, vil regionen, i samarbejde med kommuner og vandselskaber revurdere om en evt. udlægning af områderne kan forenes med drikkevandsinteressen.

Konkret afventes udlæg af interesseområder for sand, grus og sten i følgende kommuner: Assens (1 område), Assens og Odense (1 område) og Varde (5 områder).

Ændringer i retningslinjer

Regionen har i høringsfasen modtaget bemærkninger, der har medført tilføjelser eller præciseringer af råstofplanens retningslinjer. Retningslinjerne er en central del af råstofplanen, idet de danner grundlaget for regionens og kommunernes administration. De ændringer i retningslinjerne der er sket efter vedtagelsen af Forslaget til Råstofplan 2012, er i teksten nedenfor markeret med rødt. Kun de retningslinjer hvor der er foretaget ændringer er anført. I tekstboksene er baggrunden for den enkelte ændring kortfattet beskrevet. Nummereringen af retningslinjerne svarer til den, der findes i Råstofplan 2012.

4.2 Retningslinjer for ressourcebeskyttelse

4.2.1 *Graveområder og interesseområder skal beskyttes mod anden anvendelse der kan hindre råstoffernes udnyttelse. Kommuner og andre myndigheder skal respektere råstofplanen, og det betyder at myndighederne gennem planlægning og administration af lovgivning skal sikre denne beskyttelse, herunder:*

Planlægning

- *at der ikke må planlægges for arealanvendelse der vil hindre råstofindvinding på kort eller langt sigt i interesse- og graveområder. I interesseområder for sand grus og sten er det dog muligt at udføre fx skovrejsning eller anden midlertidig beslaglæggelse af ressourcen der har til formål at beskytte allerede eksisterende vandforsyningsanlæg*

De regionale vandselskaber har i deres høringssvar gjort opmærksom på at retningslinjen vil vanskeliggøre grundvandsbeskyttelsen i betydelig grad. Dette gælder særligt i forhold til skovrejsning, som vil blive umuliggjort i de udpegede råstofinteresseområder.

Regionen finder det uhensigtsmæssigt at udpegningen af råstofinteresseområder forhindrer beskyttelse af eksisterende vandindvindingsanlæg. Regionen er af den opfattelse af skovdrift ikke er forenelig med senere indvinding af rødbrændende ler, da det indvindes i de øverste jordlag. Skovrejsning vil derimod ikke nedsætte muligheden for at indvinde sand, grus og sten på langt sigt. På den baggrund er den med rødt markerede tekst tilføjet.

Konkrete ansøgninger

- *at der alene må meddeles tilladelser eller dispenseres til ændret arealanvendelse og anlæg der hindrer råstoffernes udnyttelse på kort og på langt sigt, i de tilfælde hvor kommunen ikke kan meddele afslag i medfør af lovgivningen.*

Retningslinjen var tidligere formuleret som

- *at der ikke må meddeles tilladelser eller dispenseres i medfør af lovgivningen til ændret arealanvendelse og anlæg der hindrer råstoffernes udnyttelse på kort og på langt sigt.*

Naturstyrelsen har gjort opmærksom på at der altid skal ske en konkret vurdering. Samtidig har flere kommuner ønsket, at det bliver nærmere beskrevet om der er en bagatelgrænse og i hvilke tilfælde regionen ønsker at blive inddraget i vurderingen. Den nye formulering tydeliggør dette og præciserer en skelnen mellem planlægningsmæssige indgreb og konkrete ansøgninger i relation til bestående anlæg

- *at kommunens tilladelser og dispensationer kan gives hvis det godtgøres at råstofferne er udnyttet. I givet fald skal regionsrådet kontaktes med henblik på stillingtagen til om anlæg eller arealanvendelse hindrer udnyttelse af råstoffer*

Bestemmelserne om ressourcebeskyttelse har til formål at sikre udnyttelse af råstofferne i overensstemmelse med regionens strategi for en bæredygtig råstofindvinding. **Statslige Infrastrukturanlæg optaget i gældende kommuneplaner, vedtaget ved anlægslov eller sikret på anden vis undtages dog fra bestemmelserne i retningslinje 4.2.1.**

Vejdirektoratet har via Naturstyrelsen gjort indsigelse mod retningslinjerne om ressourcebeskyttelse. Indsigelser fra Naturstyrelsen har vetovirkning. Direktoratet har meddelt at indsigelsen frafaldes, såfremt ovenstående tilføjes.

4.3 Retningslinjer for indvindingstilladelser

- 4.3.1 *Indenfor råstofplanens graveområder har råstofindvinding førsteprioritet. Det betyder at en ansøgning ikke kan afvises under henvisning til andre generelle interesser, såsom landbrugsjordens dyrkningsværdi, generelle natur- og landskabsinteresser, **generelle** hensyn til grundvand eller **hensyn til fremtidig byudvikling.***

Præcisering. Under høringen er der udtrykt tvivl om, hvorvidt der må tages hensyn til grundvand ved meddelelse af gravetilladelser. "Generelle" er tilføjet for at præcisere at kommunerne ikke kan afvise en ansøgning under henvisning til *generelle* grundvandshensyn. Der skal dog altid foretages en konkret vurdering.

- 4.3.2 *For graveområder hvor der er udarbejdet strategisk miljøvurdering efter lovbekendtgørelse 936 af 24.09.2009, kan der være opstillet forudsætninger for udlægget. Disse forudsætninger er bindende. Forudsætningerne er en del af udpegningsgrundlaget for det pågældende areal. Forudsætningerne kan derfor ikke fraviges medmindre det godtgøres at den interesse de skal tilgodese ikke tilsidesættes. De strategiske miljøvurderinger kan ses i Bilag 2.*

I strategiske miljøvurderinger kan opstilles forudsætninger for at et område udlægges i råstofplanen. Forudsætningerne er et resultat af den vurdering der er foretaget og skal sikre at bestemte, konkrete interesser ikke tilsidesættes ved råstofgravning. Uden forudsætningerne ville det pågældende område ikke være udlagt. Retningslinjen er tilføjet for at fastholde de forudsætninger der er opstillet i miljørapporter over nye udlæg og over tillæg til Råstofplan 2008.

- 4.3.7 *I områder hvor eksisterende bebyggelser vil blive særlig generet af kørsel med lastvogne til og fra råstofgrave, kan kommunen stille krav om særlige tilkørselsveje over tilstødende ejendomme og om nødvendigt ekspropriere til vejadgang med hjemmel i planloven. **Af hensyn til trafiksikkerheden skal overordnede veje afskærmes fra åbne brud i råstofgrave, fx med jordvolde eller autoværn.***

Vejdirektoratet har via Naturstyrelsen gjort indsigelse mod retningslinjerne om indvindingstilladelser. Indsigelser fra Naturstyrelsen har vetovirkning. Direktoratet har meddelt at indsigelsen frafaldes, såfremt ovenstående tilføjes.

4.5 Retningslinjer for efterbehandling

4.5.2 *Gravearealer indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser uden beskyttende lerlag eller i indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden beskyttende lerlag bør efterbehandles til naturformål, fritidsformål eller ekstensivt landbrug og skovbrug uden brug af pesticider eller gødningsstoffer. Vilkår for beskyttelse af grundvandet bør tinglyses på ejendommene med kommunen som påtaleberettiget, fx med hjemmel i planloven.*

Retningslinjens formål er at forhindre at drikkevandsressourcer i særligt sårbare områder forurenes gennem aktiviteter på efterbehandlede råstofarealer. Tilføjjelsen betyder at beskyttelsen også gælder for vandværker der indvinder drikkevand uden for områder med særlige drikkevandsinteresser.

4.5.4 *Kommunerne bør ikke godkende efterbehandling af råstofgrave, der vil fordyre en eventuel fremtidig udnyttelse af en restressource væsentligt*

Ny retningslinje.

Det forekommer at lodsejere ønsker at modtage jord til efterbehandling af råstofgrave, inden forekomsten er udnyttet til bunds. Derved får de mulighed for at efterbehandle til landbrugsjord. Det kan imidlertid medføre at en efterfølgende udnyttelse af restressourcen kan blive forhindret og det derfor bliver nødvendigt at beslaglægge væsentligt større arealer til råstofgravning for at opnå den samme ressource.